

Uchwała nr 3/2015
Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide De Gasperi w Józefowie
z dnia 25 marca 2015 roku

*w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Wyższej Szkoły
Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w zakresie
projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia,
jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych oraz kursów
dokształcających*

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572, z późn. zm.), w związku z § 14 pkt. 2 i 3 Statutu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie uchwała się, co następuje:

§ 1

Wprowadza się wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Traci moc Uchwała nr 9/2014 Senatu Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie z dnia 13 maja 2014 roku w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich, studiów podyplomowych oraz kursów dokształcających.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Rektor
Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej
im. Alcide De Gasperi w Józefowie

.....
dr Tadeusz Graca

Spis treści		2
Rozdział I	POSTANOWIENIA OGÓLNE	3
Rozdział II	TWORZENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA	6
Rozdział III	TWORZENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH, KURSÓW DOKSZTAŁCAJĄCYCH	7
Rozdział IV	PROGRAM KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW NA OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA	8
Rozdział V	LICZBA SEMESTRÓW I LICZBA PUNKTÓW ECTS KONIECZNA DO UZYSKANIA KWALIFIKACJI ODPOWIADAJĄCEJ POZIOMOWI KSZTAŁCENIA	13
Rozdział VI	OKREŚLENIE MODUŁÓW KSZTAŁCENIA I SPOSOBÓW WERYFIKACJI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA	14
Rozdział VII	PLAN STUDIÓW	15
Rozdział VIII	WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE DOTYCZĄCE PROGRAMU STUDIÓW	16
Rozdział IX	PRAKTYKI ZAWODOWE I SZKOLENIE BHP	18
Rozdział X	INNE WYMAGANIA	20
Rozdział XI	ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA, STUDIACH DRUGIEGO STOPNIA ORAZ JEDNOLITYCH STUDIACH MAGISTERSKICH	21
Rozdział XII	PROGRAM KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH I KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH ORAZ JEGO DOKUMENTACJA	22
Rozdział XIII	ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH	23
Rozdział XIV	ZATWIERDZENIE I DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA	24
Rozdział XV	DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH I KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH	26
Rozdział XVI	WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA	27
Rozdział XVII	PRZEPISY PRZEJŚCIOWE	30

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Użyte określenia oznaczają odpowiednio:

- 1) poziom kształcenia – studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie;
- 2) studia pierwszego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji pierwszego stopnia;
- 3) studia drugiego stopnia – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający co najmniej kwalifikacje pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia;
- 4) jednolite studia magisterskie – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający świadectwo dojrzałości, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji drugiego stopnia;
- 5) studia podyplomowe – forma kształcenia, na którą są przyjmowani kandydaci posiadający kwalifikacje co najmniej pierwszego stopnia, kończąca się uzyskaniem kwalifikacji podyplomowych;
- 6) kurs dokształcający – krótka forma kształcenia, której ukończenie umożliwia uzyskanie lub uzupełnienie wiedzy, uzyskanie lub rozwinięcie umiejętności lub kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie;
- 7) kwalifikacje pierwszego stopnia – efekt kształcenia na studiach pierwszego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata, inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;
- 8) kwalifikacje drugiego stopnia – efekt kształcenia na studiach drugiego stopnia, zakończonych uzyskaniem tytułu zawodowego magistra, magistra inżyniera lub równorzędnego określonego kierunku studiów i profilu kształcenia, potwierdzony odpowiednim dyplomem;
- 9) kwalifikacje podyplomowe – osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na studiach podyplomowych, potwierdzone świadectwem;
- 10) profil kształcenia – profil praktyczny lub profil ogólnoakademicki;
- 11) profil praktyczny – profil programu kształcenia obejmującego moduły zajęć służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, realizowany przy założeniu, że ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje moduły zajęć powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych., w tym umiejętności uzyskiwane na zajęciach warsztatowych, które są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią;

- 12) profil ogólnoakademicki – profil programu kształcenia obejmującego moduły zajęć powiązane z prowadzonymi w uczelni badaniami naukowymi w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z tym kierunkiem studiów, realizowany przy założeniu, że ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych;
- 13) studia stacjonarne – forma studiów wyższych, w której co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich;
- 14) studia niestacjonarne – forma studiów wyższych inna niż studia stacjonarne;
- 15) zajęcia dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału studentów i nauczycieli akademickich – zajęcia odbywane przy jednoczesnej obecności prowadzącego oraz studentów;
- 16) moduły kształcenia - zajęcia lub grupy zajęć wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS.

§ 2

1. Studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie są prowadzone w ramach kierunku studiów.
2. Kierunki studiów:
  - a) lekarski, lekarsko-dentystyczny, farmacja, weterynaria, analityka medyczna, prawo i prawo kanoniczne – są prowadzone jako jednolite studia magisterskie;
  - b) związane z kształceniem w zakresie:
    - gałęzi prawa – są prowadzone jako studia drugiego stopnia;
    - psychologii, teologii, aktorstwa, konserwacji i restauracji dzieł sztuki, realizacji obrazu filmowego, telewizyjnego i fotografii, reżyserii, scenografii, grafiki, malarstwa oraz rzeźby – mogą być prowadzone jako jednolite studia magisterskie.
3. Kierunek studiów może być prowadzony przez podstawową jednostkę organizacyjną albo łącznie przez kilka takich jednostek.
4. Kierunek studiów jest realizowany w sposób określony przez program kształcenia.
5. Prowadzenie studiów z wykorzystaniem metod kształcenia na odległość jest regulowane odrębnymi przepisami.
6. Dla każdego kierunku studiów prowadzonego w jednostce kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej powołuje kierownika studiów. Zadaniem kierownika studiów jest zarządzanie procesem dydaktycznym w zakresie kierunku studiów.
7. Szczegółowy zakres obowiązków kierownika studiów określa kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej.

§ 3

1. Studia podyplomowe mogą być prowadzone w zakresie obszaru kształcenia, z którym związany jest co najmniej jeden kierunek studiów prowadzony przez uczelnię.
2. Utworzenie studiów podyplomowych o programie wykraczającym poza zakres obszarów kształcenia, w obrębie których prowadzony jest w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie co najmniej jeden kierunek studiów wymaga zgody ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego wydanej po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
3. Studia podyplomowe trwają nie krócej niż dwa semestry, a program kształcenia na tych studiach umożliwia uzyskanie przez słuchacza co najmniej 30 punktów ECTS.
4. Podstawowa jednostka organizacyjna, prowadząca studia podyplomowe, jest zobowiązana do stworzenia programu kształcenia na studiach podyplomowych, a w szczególności do określenia sposobów sprawdzania i oceniania uzyskanych efektów kształcenia oraz ich dokumentacji.
5. Podstawowa jednostka organizacyjna, prowadząca kursy doksztalcające, jest zobowiązana do stworzenia programu kształcenia na kursach doksztalcających, a w szczególności do określenia sposobów sprawdzania i oceniania uzyskanych efektów kształcenia, przypisania punktów ECTS oraz dokumentacji efektów kształcenia.
6. Czas trwania kursu doksztalcającego oraz liczba punktów ECTS możliwa do uzyskania w wyniku realizacji kursu zależy od efektów kształcenia zakładanych dla programu kształcenia na danym kursie.
7. Celem prowadzenia studiów podyplomowych i kursów doksztalcających jest kształcenie nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy w systemie uczenia się przez całe życie.
8. Rektor Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie powołuje kierownika studiów podyplomowych do zarządzania procesem dydaktycznym na studiach podyplomowych oraz pracownika naukowo-dydaktycznego do zarządzania procesem dydaktycznym na kursach doksztalcających.

Rozdział II

TWORZENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§4

W procesie tworzenia programu kształcenia dla kierunku studiów podstawowa jednostka organizacyjna uczelni uwzględnia:

- 1) zgodność kierunku studiów i programu kształcenia z misją i strategią Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie oraz strategią jednostki;
- 2) potrzeby uzasadniające utworzenie planowanego kierunku studiów, w tym przede wszystkim potrzeby rynku pracy;
- 3) wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
- 4) możliwości zainteresowania kandydatów planowanym kierunkiem studiów;
- 5) wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów;
- 6) doświadczenia i wzorce międzynarodowe;
- 7) prowadzone w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie lub w innych uczelniach kierunki studiów realizowane w oparciu o programy kształcenia o efektach pokrewnych planowanemu kierunkowi;
- 8) koszty planowanego kierunku studiów i możliwości jego sfinansowania przez uczelnię lub z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania.

Rozdział III

TWORZENIE PROGRAMU KSZTAŁCENIA DLA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSÓW DOKSZTAŁCAJĄCYCH

§ 5

W procesie tworzenia programu kształcenia na studiach podyplomowych i kursach dokształcających podstawowa jednostka organizacyjna uczelni uwzględnia:

- 1) zgodność programu kształcenia z misją i strategią Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie oraz strategią jednostki;
- 2) potrzeby uzasadniające utworzenie studiów podyplomowych, zorganizowanie kursu dokształcającego, w tym przede wszystkim potrzeby rynku pracy;
- 3) wyniki przeprowadzonej analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
- 4) możliwości zainteresowania kandydatów planowanymi studiami podyplomowymi, kursem dokształcającym;
- 5) prowadzone w Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie i innych uczelniach studia podyplomowe, kursy dokształcające realizowane w oparciu o programy kształcenia o efektach pokrewnych planowanym studiom podyplomowym lub planowanemu kursowi;
- 6) koszty planowanych studiów podyplomowych, kursów dokształcających i możliwości zbilansowania ich budżetu lub dofinansowania ze źródeł zewnętrznych.

Rozdział IV

PROGRAM KSZTAŁCENIA DLA KIERUNKU STUDIÓW NA OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 6

1. Program kształcenia dla kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia obejmuje:
  - a) opis zakładanych efektów kształcenia, w tym opis sylwetki absolwenta,
  - b) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kierunku studiów na określonym poziomie i profilu kształcenia spełnia następujące wymagania:
  - a) jest wewnętrznie spójny,
  - b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskiwane przez studentów w procesie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji,
  - c) uwzględnia efekty kształcenia właściwe dla danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybrane z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, z którego lub których został wyodrębniony kierunek studiów realizowany w sposób określony przez program kształcenia,
  - d) został odniesiony do właściwych dla danego kierunku dziedzin nauki lub sztuki oraz dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (Dz. U. Nr 179, poz. 1065),
  - e) zostały w nim uwzględnione wnioski z analizy zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy oraz wnioski z analizy wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów udostępnionych na stronie internetowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i wyników własnego monitoringu prowadzonego przez uczelnię;
  - f) zostały w nim uwzględnione doświadczenia i wzorce międzynarodowe,
  - g) w przypadku studiów na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, farmacja, pielęgniarstwo, położnictwo, analityka medyczna, weterynaria oraz architektura uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia dla tych kierunków, określonych w odrębnych przepisach,
  - h) w przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia zawarty w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach,
  - i) w przypadku studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera uwzględnia pełny zakres efektów kształcenia prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, określonych w odrębnych przepisach.

3. Program studiów dla kierunku studiów o określonym poziomie i profilu obejmuje następujące elementy:
  - a) określenie formy studiów (studia stacjonarne lub niestacjonarne),
  - b) liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia,
  - c) określenie modułów kształcenia wraz z przypisaniem do każdego modułu zakładanych efektów kształcenia oraz liczby punktów ECTS,
  - d) określenie sposobów weryfikacji zakładanych efektów kształcenia,
  - e) plan studiów prowadzonych w formie stacjonarnej lub niestacjonarnej,
  - f) łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć:
    - wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów,
    - z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia,
    - o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych, warsztatowych i projektowych,
  - g) minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach:
    - niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów,
    - zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych, nie mniejszą niż 5 punktów ECTS,
    - z języka obcego,
    - na zajęciach z wychowania fizycznego,
  - h) wymiar, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach praktyk zawodowych dla kierunku studiów o profilu praktycznym, a w przypadku kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim – jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki.
4. Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.

§ 7

5. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, którym przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia.
6. Umożliwienia wyboru modułów kształcenia, o którym mowa w ust. 1,
  - a) nie stanowi wybór języka, o którym mowa w § 21 ust. 2-5, wybór sposobu realizacji zajęć z wychowania fizycznego, o których mowa w § 21 ust. 6-7, oraz wybór miejsca i sposobu odbywania praktyki zawodowej,

- b) stanowi wybór:
- seminarium dyplomowego, jeśli stanowi ono część specjalności,
  - niezwiązanych z kierunkiem studiów zajęć ogólnouczeniowych lub zajęć na innym kierunku studiów,
  - zajęć z obszarów nauk humanistycznych i nauk społecznych.

§ 8

1. W przypadku studiów na kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym, farmacja, pielęgniarstwo, położnictwo, analityka medyczna, weterynaria oraz architektura program studiów musi spełniać warunki zawarte w standardach kształcenia dla tych kierunków, określonych w odrębnych przepisach.
2. W przypadku kierunku studiów, w ramach którego prowadzone jest kształcenie przygotowujące do uzyskania kwalifikacji uprawniających do wykonywania zawodu nauczyciela program studiów musi spełniać warunki zawarte w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, określonych w odrębnych przepisach.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, niniejsze wytyczne stosuje się w zakresie nieuregulowanym w standardach kształcenia.

§ 9

Liczba przyjętych w opisie efektów kształcenia, w zależności od poziomu studiów i profilu kształcenia, powinna mieścić się:

- a) w kategorii wiedzy w granicach 10-25,
- b) w kategorii umiejętności w granicach 10-25,
- c) w kategorii kompetencji społecznych w granicach 5-15.

§ 10

1. Profil kształcenia na danym kierunku studiów może obejmować:
  - a) profil praktyczny,
  - b) profil ogólnoakademicki.
2. Profil ogólnoakademicki spełnia podstawowe wymagania dotyczące efektów kształcenia (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, w tym postaw) zdefiniowane dla danej dziedziny/kierunku studiów.
3. Profil praktyczny cechuje w szczególności:
  - a) przewaga wiedzy wspomagającej działalność praktyczną w wybranej dziedzinie działalności społecznej (gospodarczej, politycznej etc.),
  - b) zwiększony udział punktów ECTS przypisywanych umiejętnościom praktycznym,
  - c) przynajmniej częściowe nabywanie wiedzy, umiejętności i kształtowanie postaw w środowisku pracy typowym dla absolwenta danego kierunku/programu,
  - d) przewaga metod aktywizujących nad metodami podającymi czy eksponującymi,

- e) ściśle więzi ze środowiskiem pracy związanym z wybraną dziedziną działalności społecznej (praktyki, staże, wolontariat),
- f) przynajmniej częściowa walidacja efektów uczenia się w środowisku pracy związanym z wybraną dziedziną działalności społecznej,
- g) specyficzny rodzaj prac dyplomowych (np. projekt).

§ 11

Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nieposiadająca uprawnienia do nadawania stopnia naukowego w obszarze kształcenia i dziedzinie, do których jest przyporządkowany kierunek studiów – może uzyskać uprawnienie do prowadzenia, zgodnie z opisem efektów kształcenia określonym przez senat uczelni:

- 1) studiów o profilu praktycznym na określonym kierunku i poziomie kształcenia,
- 2) studiów o profilu ogólnoakademickim na określonym kierunku i poziomie kształcenia, jeżeli:
  - a) prowadzone na tym kierunku studia pierwszego lub drugiego stopnia o profilu praktycznym uzyskały co najmniej pozytywną ocenę jakości kształcenia Polskiej Komisji Akredytacyjnej,
  - b) zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy co najmniej ośmiu nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego lub będących osobami, które nabyły uprawnienia równoważne z uprawnieniami doktora habilitowanego na podstawie art. 21a ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, dla których uczelnia stanowi podstawowe miejsce pracy, reprezentujących dziedzinę nauki lub sztuki związaną z danym kierunkiem studiów,
  - c) prowadzi badania naukowe w dziedzinie nauki lub sztuki związanej z kierunkiem studiów i zapewnia studentom tego kierunku:
    - co najmniej przygotowanie do prowadzenia badań – w przypadku studiów pierwszego stopnia;
    - udział w badaniach – w przypadku studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich.

§ 12

- 1. Uczelnia może prowadzić studia o profilu praktycznym z udziałem podmiotów gospodarczych.
- 2. Sposób prowadzenia i organizację studiów o których mowa w ust. 2, określa umowa zawarta w formie pisemnej między uczelnią a podmiotem gospodarczym.
- 3. Umowa może określać:
  - 1) możliwość prowadzenia zajęć ze studentami, w szczególności praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych;
  - 2) udział podmiotu gospodarczego w opracowaniu programu kształcenia;

- 3) sposób dofinansowania studiów przez podmiot gospodarczy;
- 4) efekty kształcenia;
- 5) sposób realizacji praktyk i staży.

§ 13

1. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, przewidziane w programie studiów dla profilu praktycznego, są prowadzone:
  - 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
  - 2) w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów;
  - 3) przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć.
2. Zajęcia związane z określoną dyscypliną naukową lub artystyczną są prowadzone przez nauczyciela akademickiego posiadającego dorobek naukowy lub artystyczny w zakresie tej dyscypliny.

§ 14

1. Uzyskanie kwalifikacji pierwszego stopnia albo kwalifikacji drugiego stopnia na określonym kierunku studiów poziomie i profilu kształcenia wymaga osiągnięcia wszystkich efektów kształcenia zakładanych w programie kształcenia.
2. Na danym kierunku i poziomie kształcenia studia o profilach ogólnoakademickim i praktycznym, opis zakładanych efektów kształcenia sporządza się odrębnie dla każdego profilu.
3. Na danym kierunku, poziomie i profilu kształcenia studia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej, proces kształcenia umożliwia uzyskanie takich samych efektów kształcenia na każdej z tych form studiów.

Rozdział V

LICZBA SEMESTRÓW I LICZBA PUNKTÓW ECTS KONIECZNA DO UZYSKANIA KWALIFIKACJI ODPOWIADAJĄCEJ POZIOMOWI KSZTAŁCENIA

§ 15

1. Studia pierwszego stopnia trwają co najmniej sześć semestrów, a studia inżynierskie co najmniej siedem semestrów.
2. Studia drugiego stopnia trwają od trzech do pięciu semestrów.
3. Jednolite studia magisterskie trwają od dziewięciu do dwunastu semestrów.
4. Studia niestacjonarne mogą trwać jeden lub dwa semestry dłużej niż odpowiednie studia stacjonarne.

§ 16

1. Projektując program studiów należy wziąć pod uwagę następujące warunki w zakresie przypisywania punktów ECTS:
  - 1) jeden punkt ECTS odpowiada efektom kształcenia, których uzyskanie wymaga od studenta średnio 25-30 godzin pracy, przy czym liczba godzin pracy studenta obejmuje zajęcia organizowane przez Uczelnię, zgodnie z planem studiów, oraz jego indywidualną pracę;
  - 2) punkty ECTS należy przypisać za:
    - a) zaliczenie każdego z zajęć i praktyk zawodowych przewidzianych w programie studiów, przy czym liczba punktów ECTS nie zależy od uzyskanej oceny, a warunkiem ich przyznania jest spełnienie przez studenta wymagań dotyczących uzyskania zakładanych efektów kształcenia potwierdzonych zaliczeniem zajęć lub praktyk,
    - b) przygotowanie i złożenie pracy dyplomowej lub przygotowanie do egzaminu dyplomowego, zgodnie z programem studiów;
  - 3) student otrzymuje taką liczbę punktów ECTS, jaka jest przypisana efektom kształcenia uzyskiwanym w wyniku realizacji odpowiednich zajęć i praktyk przewidzianych na danym kierunku studiów w danej podstawowej jednostce organizacyjnej uczelni;
2. Nakład indywidualnej pracy studenta wyrażony w punktach ECTS przypisanych do poszczególnych modułów jest zależny także od formy zaliczenia przedmiotu.
3. Liczba punktów ECTS przewidziana planem studiów dla semestru studiów wynosi co najmniej 30, a dla roku studiów - co najmniej 60.
4. Liczba punktów ECTS wymagana do ukończenia studiów wyższych:
  - a) dla studiów pierwszego stopnia – wynosi co najmniej 180,
  - b) dla studiów drugiego stopnia – wynosi co najmniej 90,
  - c) dla jednolitych studiów magisterskich – wynosi co najmniej 300 w systemie studiów pięcioletnich oraz 360 w systemie studiów sześcioletnich.

Rozdział VI

OKREŚLENIE MODUŁÓW KSZTAŁCENIA I SPOSOBÓW WERYFIKACJI ZAKŁADANYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

§ 17

Zdefiniowanie modułu kształcenia wymaga uwzględnienia następujących elementów:

- a) określenie celów kształcenia w obrębie modułu,
- b) zdefiniowanie efektów kształcenia dla modułu (zgodnych z efektami kształcenia zakładanymi dla programu kształcenia), obejmujących kategorie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych,
- c) dobór adekwatnych metod sprawdzania i oceny efektów kształcenia oraz wyznaczenie zadań do wykonania przez studentów,
- d) oszacowanie nakładu pracy studenta potrzebnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia oraz przypisanie modułowi punktów ECTS,
- e) wyznaczenie progów określających poziomy osiągnięcia efektów kształcenia i przyporządkowanie im stopni w obrębie skali ocen stosowanej na uczelni,
- f) dobór metod kształcenia adekwatnych do zakładanych efektów kształcenia.

Rozdział VII

PLAN STUDIÓW

§ 18

1. Plan studiów określa:
  - 1) czas trwania studiów (liczbę lat/semestrów),
  - 2) rozkład modułów kształcenia (zajęć i grup zajęć) w poszczególnych semestrach/latach studiów,
  - 3) podstawowe formy prowadzenia zajęć i ich wymiar w semestrze/roku studiów (w odniesieniu do tych modułów kształcenia, których realizacja odbywa się w formie zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów),
  - 4) liczbę punktów ECTS wymaganą do zaliczenia roku/semestru studiów,
  - 5) wymiar czasu praktyki zawodowej, jeżeli przewiduje ją program kształcenia dla danego roku/semestru.
2. Plan studiów może zawierać również inne wymagania wynikające ze specyfiki danego kierunku studiów.
3. W przypadku prowadzenia studiów na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych w ramach tego samego kierunku studiów plan studiów należy ustalić odrębnie dla każdej z tych form.

§ 19

Moduły kształcenia (zajęcia i grupy zajęć) dzieli się na grupy: podstawową, kierunkową oraz specjalnościową.

Rozdział VIII

WSKAŹNIKI ILOŚCIOWE DOTYCZĄCE PROGRAMU STUDIÓW

§ 20

W Wyższej Szkole Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie ustala się następujące minimalne i maksymalne wartości procentowego udziału punktów ECTS w łącznej liczbie punktów ECTS wymaganej do uzyskania kwalifikacji danego poziomu:

- 1) na studiach stacjonarnych co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
- 2) na studiach niestacjonarnych co najmniej piąta część programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów;
- 3) student musi uzyskać co najmniej 25% łącznej liczby punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji pierwszego lub drugiego stopnia w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
- 4) zasady określone w pkt. 1 - 3 oraz w § 21 nie dotyczą kierunków regulowanych oraz kierunków, na których prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 21

1. Minimalna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać, aby osiągnąć efekty kształcenia w zakresie ochrony własności intelektualnej wynosi 1 pkt ECTS na każdym poziomie kształcenia.
2. W programach studiów prowadzonych w formie stacjonarnej oraz niestacjonarnej należy uwzględnić konieczność uzyskania przez studenta efektów kształcenia w zakresie umiejętności komunikowania się w języku obcym w obrębie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla danego kierunku studiów, zgodnych z wymaganiami Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego:
  - a) efekty kształcenia w zakresie umiejętności językowych odpowiadają poziomowi B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego – w przypadku studiów pierwszego stopnia,
  - b) efekty kształcenia w zakresie umiejętności językowych odpowiadają poziomowi B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego – w przypadku studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich.
3. Minimalna liczba godzin zajęć w zakresie nauki języków obcych na studiach stacjonarnych wynosi:
  - a) 120 godzin w przypadku studiów pierwszego stopnia,
  - b) 60 godzin w przypadku studiów drugiego stopnia,
  - c) 180 godzin w przypadku jednolitych studiów magisterskich.

4. Za zaliczenie modułu kształcenia umiejętności językowych przyporządkowuje się co najmniej, następującą liczbę punktów ECTS:
  - a) 5 punktów ECTS za zaliczenie modułu na studiach pierwszego stopnia,
  - b) 3 punkty ECTS za zaliczenie modułu na studiach drugiego stopnia,
  - c) 7 punktów ECTS za zaliczenie modułu na jednolitych studiach magisterskich.
5. Kształcenie językowe prowadzone jest od pierwszego roku studiów.
6. Minimalna liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego, którym należy przypisać 1 punkt ECTS wynosi 30.
7. Rada podstawowej jednostki organizacyjnej określa w programie kształcenia efekty kształcenia w zakresie wychowania fizycznego takie same dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, którym przyporządkuje punkty ECTS.
8. Liczbę godzin praktyki zawodowej wlicza się do liczby godzin pracy indywidualnej studenta.
9. Student otrzymuje nie mniej niż 10 punktów ECTS za przygotowanie pracy dyplomowej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego.

§ 22

1. Wymiar godzinowy poszczególnych modułów powinien uwzględniać nakład pracy, zaplanowane treści i zamierzone efekty kształcenia, a także formę ich weryfikacji.
2. Liczba godzin poszczególnych zajęć dydaktycznych stanowiących moduły lub ich części powinna zachowywać możliwie jednolitą proporcję w planach studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.
3. Suma godzin zajęć dydaktycznych stanowiących moduł lub jego część w semestrze powinna być możliwie zrównoważona, przy czym w ostatnim semestrze powinna być najniższa.
4. Realizacja zajęć dydaktycznych stanowiących moduł lub jego część, których wymiar przekracza 60 godzin jest rozdzielana na więcej niż jeden semestr.
5. Liczba godzin poszczególnych form zajęć dydaktycznych stanowiących moduły lub ich części w przypadku studiów stacjonarnych powinna stanowić krotność 15 godzin.

Rozdział IX
PRAKTYKI ZAWODOWE I SZKOLENIE BHP

§ 23

1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może prowadzić studia na kierunku o profilu praktycznym, jeżeli zapewnia studentom tego kierunku możliwość odbycia praktyk zawodowych, łącznie w wymiarze co najmniej trzech miesięcy na każdym z poziomów kształcenia.
2. Program studiów określa szczegółowe zasady i formy odbywania praktyk, uwzględniając odrębne przepisy dla poszczególnych uprawnień zawodowych, a w szczególności:
  - 1) wskazuje cel praktyk;
  - 2) wskazuje efekty kształcenia właściwe dla praktyki;
  - 3) wskazuje metody sprawdzania i oceny efektów kształcenia osiągniętych przez studenta w wyniku odbycia praktyki;
  - 4) przyporządkowuje praktykom punkty ECTS;
  - 5) przewiduje odpowiedni wymiar praktyk w zakładach pracy, których zakres działalności odpowiada obszarom aktywności zawodowej typowym dla absolwenta danego kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia. Z zakładami pracy, w których organizowane są praktyki niezbędne jest zawarcie stosownych umów.
3. Cele, program i terminy realizacji praktyk powinny być właściwie zharmonizowane z procesem kształcenia.
4. Praktyki, w wymiarze określonym w programie studiów, mogą być odbywane w jednostkach gospodarczych, instytucjach publicznych, instytucjach naukowo-badawczych, instytucjach oświatowych, placówkach kultury lub w ramach innej działalności pozwalającej osiągnąć cele praktyki wskazanej przez radę podstawowej jednostki organizacyjnej.
5. Praktyki zrealizowane w okresie nie krótszym niż czas praktyki określony w programie studiów na danym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia można uznać za zaliczone, jeżeli student udokumentuje doświadczenie zawodowe lub prowadzenie działalności, która odpowiada programowi praktyki.
6. Program studiów powinien przewidywać system zapewniania jakości praktyk, a w szczególności weryfikowania efektów kształcenia uzyskiwanych przez studentów w wyniku odbycia praktyk oraz warunki zaliczania praktyk.
7. Programy studiów dla kierunków regulowanych oraz dla kierunków, na których prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela uwzględniają wszystkie efekty kształcenia i inne wymagania związane z praktykami zawarte w standardach kształcenia dla kierunków regulowanych oraz dla kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

§ 24

1. Program studiów powinien również przewidywać obowiązek odbycia kursu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.
2. Kurs w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy nie stanowi części programu kształcenia kierunku studiów i nie przyporządkowuje się mu punktów ECTS.
3. Szczegółowe zasady odbywania kursu w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy określa Rektor w drodze zarządzenia.

Rozdział X
INNE WYMAGANIA

§ 25

Program kształcenia może przewidywać również inne wymagania dla danego kierunku studiów na wybranym poziomie kształcenia określone w odrębnych przepisach.

Rozdział XI

ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PIERWSZEGO STOPNIA, STUDIACH DRUGIEGO STOPNIA ORAZ JEDNOLITYCH STUDIACH MAGISTERSKICH

§ 26

1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca kierunek studiów w celu doskonalenia programu kształcenia może dokonywać w nim zmian, w tym w zakresie zakładanych efektów kształcenia właściwych dla tego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia wybranych z efektów kształcenia dla obszaru lub obszarów kształcenia, do których został przyporządkowany ten kierunek studiów.
2. Doskonaląc program kształcenia podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może, w ramach posiadanego uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, dokonywać zmian:
  - 1) zajęć dydaktycznych, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS, określonych w programie studiów aktualnym na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
  - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby zakładanych efektów kształcenia określonych przez senat uczelni aktualnych na dzień wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego decyzji o nadaniu tego uprawnienia;
  - 3) w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć.
3. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni nie może dokonywać zmiany zakładanych efektów kształcenia w przypadku kierunku studiów, dla którego senat uczelni przyjął w całości wzorcowy opis efektów kształcenia.
4. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.
5. Zmiany w programach kształcenia mogą być wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia, z wyjątkiem zmian koniecznych do usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną, które mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
6. Zmiany w doborze treści kształcenia przekazywanych studentom w ramach zajęć, uwzględniające najnowsze osiągnięcia naukowe lub artystyczne, mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
7. Zmiany w programie kształcenia należy wprowadzić do końca czerwca roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą. W przypadku studiów rozpoczynających się w semestrze letnim, zmiany w programie kształcenia należy wprowadzić co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem studiów.

Rozdział XII

PROGRAM KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH I KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH ORAZ JEGO DOKUMENTACJA

§ 27

1. Program kształcenia dla studiów podyplomowych oraz kursu dokształcającego obejmuje:
  - a) opis zakładanych efektów kształcenia,
  - b) program studiów, stanowiący opis procesu kształcenia prowadzącego do uzyskania zakładanych efektów kształcenia.
2. Opis zakładanych efektów kształcenia dla studiów podyplomowych spełnia następujące warunki:
  - a) jest wewnętrznie spójny,
  - b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane przez słuchaczy w procesie kształcenia, niezbędne do uzyskania kwalifikacji podyplomowej,
  - c) zostały w nim uwzględnione wyniki monitorowania karier zawodowych absolwentów oraz potrzeby rynku pracy,
  - d) zostały w nim uwzględnione wzorce międzynarodowe.
3. Opis zakładanych efektów kształcenia dla kursów dokształcających spełnia następujące warunki:
  - a) jest wewnętrznie spójny,
  - b) obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne uzyskane przez uczestników kursu w procesie kształcenia,
  - c) zostały w nim uwzględnione potrzeby rynku pracy.

Rozdział XIII

ZMIANY PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH ORAZ KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH

§ 28

1. Podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadząca studia podyplomowe może dokonać w programie kształcenia zmian, mających na celu doskonalenie programu, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zmiany programów kształcenia nie mogą być wprowadzane w trakcie cyklu kształcenia.
3. Zmiany w programie kształcenia należy wprowadzić do końca czerwca roku akademickiego poprzedzającego rok akademicki, którego zmiany dotyczą. W przypadku studiów podyplomowych rozpoczynających się w semestrze letnim, zmiany w programie kształcenia należy wprowadzić co najmniej na trzy miesiące przed rozpoczęciem planowanej edycji.

Rozdział XIV

ZATWIERDZENIE I DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA KIERUNKU STUDIÓW O OKREŚLONYM POZIOMIE I PROFILU KSZTAŁCENIA

§ 29

Senat uczelni, w drodze uchwały:

- a) określa nazwę kierunku studiów adekwatną do zakładanych efektów kształcenia, poziom kształcenia i formę studiów oraz profil kształcenia,
- b) przyporządkowuje kierunek studiów do obszaru lub obszarów kształcenia oraz wskazuje dziedziny nauki i dyscypliny naukowe lub dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia dla danego kierunku studiów.

§ 30

Dokumentacja programu kształcenia na kierunku studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia obejmuje:

- 1) uzasadnienie utworzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w tym wskazanie związku kierunku studiów z misją uczelni i strategią jej rozwoju, wraz z ogólną charakterystyką studiów, w tym sylwetką absolwenta i wskazaniem tytułu zawodowego nadawanego absolwentom;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia, który obejmuje zamierzone efekty kształcenia w formie tabeli odniesień efektów kierunkowych do efektów obszarowych (kierunek studiów – obszar kształcenia);
- 3) opis programu studiów:
  - a) plan studiów,
  - b) sylabusy poszczególnych modułów kształcenia uwzględniające metody weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez studentów,
  - c) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca dyplomowa/egzamin dyplomowy/inne),
  - d) wskaźniki ilościowe dotyczące programu studiów, o których mowa w § 20-22.
- 4) opis kompetencji oczekiwanych od kandydata ubiegającego się o przyjęcie na studia danego stopnia;
- 5) opis warunków realizacji programu studiów powinien zawierać opis spełnienia warunków prowadzenia studiów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) oraz w wytycznych PKA;
- 6) opis wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia;
- 7) inne dokumenty:
  - a) sposób wykorzystania doświadczeń i wzorców międzynarodowych,
  - b) sposób uwzględnienia wyników monitorowania karier absolwentów,

- c) sposób uwzględnienia wyników analizy zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
- d) udokumentowanie (dla studiów stacjonarnych), że co najmniej połowa programu kształcenia jest realizowana w postaci zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich,
- e) udokumentowanie, że program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% punktów ECTS,
- f) sposób współdziałania z interesariuszami zewnętrznymi (np. lista osób spoza wydziału biorących udział w pracach programowych lub konsultujących projekt programu kształcenia, które przekazały opinie na temat zaproponowanego opisu efektów kształcenia),
- g) dla kierunków studiów o profilu praktycznym tworzonych z udziałem podmiotów gospodarczych wymagany dokumentem jest umowa, która powinna zawierać sposób prowadzenia i organizacji danego kierunku studiów w szczególności:
  - zasady prowadzenia zajęć praktycznych przez pracowników podmiotów gospodarczych;
  - zasady udziału podmiotów gospodarczych w tworzeniu programu kształcenia kierunku studiów;
  - zasady finansowania studiów przez podmioty gospodarcze;
  - opis zakładanych efekty kształcenia;
  - sposób i zasady realizacji praktyk i staży w podmiocie gospodarczym, trwających co najmniej jeden semestr;
- h) tabela pokrycia efektów obszarowych przez efekty kierunkowe,
- i) matryca efektów kształcenia dla programu kształcenia na określonym poziomie i profilu kształcenia.

Rozdział XV

DOKUMENTACJA PROGRAMU KSZTAŁCENIA NA STUDIACH PODYPLOMOWYCH I KURSACH DOKSZTAŁCAJĄCYCH

§ 31

Dokumentacja programu kształcenia na studiach podyplomowych obejmuje:

- 1) ogólną charakterystykę prowadzonych studiów;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3) opis programu studiów podyplomowych, w tym:
  - a) plan studiów,
  - b) sylabusy poszczególnych modułów kształcenia składające się na program studiów podyplomowych uwzględniające metody weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez słuchaczy,
  - c) wymogi związane z ukończeniem studiów (praca końcowa/egzamin końcowy /inne),
  - d) warunki otrzymania świadectwa ukończenia studiów podyplomowych.

§ 32

Dokumentacja programu kształcenia na kursach dokształcających obejmuje:

- 1) ogólną charakterystykę prowadzonego kursu;
- 2) opis zakładanych efektów kształcenia ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych;
- 3) opis programu kursu dokształcającego, w tym:
  - a) plan kursu dokształcającego,
  - b) sylabusy poszczególnych modułów kształcenia składających się na program kursu, uwzględniające metody weryfikacji efektów kształcenia osiągniętych przez uczestników,
  - c) sposób ukończenia kursu,
  - d) warunki otrzymania świadectwa ukończenia kursu dokształcającego lub innego dokumentu potwierdzającego ukończenie kursu.

§ 33

Szczegółowe wzory dokumentacji, o której mowa w § 31 - 32 określa Rektor Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie w drodze zarządzenia.

Rozdział XVI

WEWNĘTRZNY SYSTEM ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

§ 34

1. Podstawowe jednostki organizacyjne uczelni są zobowiązane do stosowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.
2. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni sprawuje nadzór nad stosowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w jednostce.

§ 35

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia odnosi się do wszystkich etapów i aspektów procesu dydaktycznego oraz uwzględnia w szczególności:
  - 1) działania na rzecz doskonalenia programu kształcenia na studiach i kursach prowadzonych przez podstawową jednostkę organizacyjną;
  - 2) wszystkie formy weryfikowania efektów kształcenia na kierunkach studiów, studiach podyplomowych i kursach dokształcających prowadzonych przez podstawową jednostkę organizacyjną;
  - 3) oceny dokonywane przez studentów po zakończeniu każdego cyklu zajęć dydaktycznych;
  - 4) ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia
  - 5) wnioski z monitorowania kariery zawodowej absolwentów uczelni;
  - 6) wnioski z badań oczekiwań pracodawców i zgodności efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy;
  - 7) działania uczelni w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania.
2. Podstawowa jednostka organizacyjna, która rozpoczyna kształcenie na nowym kierunku jest zobowiązana do wdrażania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na rzecz doskonalenia programu kształcenia na tym kierunku od dnia rozpoczęcia kształcenia.
3. Kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej uczelni, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, przedkłada radzie tej jednostki na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia. Wnioski z tej oceny uwzględnia się przy doskonaleniu programu kształcenia.
4. Ocena efektów kształcenia, o której mowa w ust. 3 obejmuje w szczególności:
  - 1) analizę stopnia realizacji celów kształcenia i osiągnięcia przez studentów założonych efektów kształcenia dla programu kształcenia o określonym poziomie i profilu kształcenia, a w tym:
    - a) analizę stosowanych sposobów i form weryfikowania efektów kształcenia oraz adekwatności tych form do zakładanych efektów kształcenia,

- b) ocenę jakości prac dyplomowych i adekwatności wymagań stawianych pracom dyplomowym do celów programu kształcenia i zakładanych efektów kształcenia,
  - c) ocenę jakości praktyk oraz analizę zakładanych i uzyskanych w ich wyniku efektów kształcenia,
  - d) analizę wyników nauczania,
  - e) analizę wyników egzaminów dyplomowych,
  - f) analizę poprawności przypisania punktów ECTS do modułów kształcenia,
- 2) analizę ocen zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów i doktorantów na zakończenie każdego cyklu zajęć dydaktycznych;
  - 3) analizę użyteczności efektów kształcenia dla programu kształcenia o określonym poziomie i profilu kształcenia (zakładanych i uzyskanych), a w tym:
    - a) ocenę wykorzystania wyników monitorowania karier absolwentów w definiowaniu efektów kształcenia,
    - b) ocenę zaangażowania przedstawicieli pracodawców w tworzenie programu kształcenia, sprawdzanie i ocenę uzyskanych efektów oraz doskonalenie programu kształcenia,
    - c) analizę zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy,
  - 4) ocenę infrastruktury dydaktycznej, w tym dostępu do literatury zalecanej w ramach kształcenia na kierunku studiów;
  - 5) ocenę sposobu informowania studentów i innych zainteresowanych (kandydatów, pracodawców) oraz rzetelności i aktualności informacji o efektach dla programu kształcenia oraz metodach sprawdzania i oceny efektów;

§ 36

Dokumentacja działalności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmuje w szczególności:

- a) opis procedur stosowanych w ocenie efektów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów, o której mowa w § 35 ust. 4, w tym zasady sprawdzania i oceniania efektów kształcenia uzyskanych przez studentów stosowane w podstawowej jednostce organizacyjnej;
- b) opis wymagań stawianych pracom dyplomowym na kierunkach studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia oraz zasad ich sprawdzania i oceniania;
- c) opis sposobów wykorzystania oceny zajęć dydaktycznych dokonywanych przez studentów na zakończenie każdego cyklu zajęć do doskonalenia zajęć dydaktycznych oraz inicjowania działań związanych z monitorowaniem i rozwijaniem kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich;
- d) raporty z oceny efektów kształcenia na każdym kierunku studiów, o której mowa w § 35 ust. 4, prowadzonej na zakończenie każdego roku akademickiego, obejmujące także wnioski odnoszące się do zmian dokonywanych w programie kształcenia

mających na celu jego doskonalenie w zakresie efektów kształcenia oraz programu studiów.

Rozdział XVII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

§ 37

1. Opisy programów kształcenia, w tym sylabusy modułów kształcenia należy wprowadzić do systemu Wirtualny Dziekanat.
2. Nadzór nad dostosowaniem programów kształcenia do niniejszych wytycznych oraz nad wprowadzeniem danych, o których mowa w ust. 1, sprawuje kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub wyznaczona przez niego osoba. Opracowanie programów kształcenia dla poszczególnych kierunków studiów o określonym poziomie i profilu kształcenia jest zadaniem powołanych w podstawowych jednostkach organizacyjnych zespołów dla poszczególnych kierunków studiów, zgodnie z przyjętym harmonogramem.
3. Zadanie dostosowania programów studiów podyplomowych powierza się kierownikom studiów podyplomowych.

§ 38

1. Wytyczne dotyczą programów kształcenia realizowanych od dnia 1 października 2015 r., z wyjątkiem § 1 pkt. 11 i 12, § 11, §13 ust. 1, § 23 ust. 1, które obowiązują od dnia 1 października 2016 r.
2. W celu dostosowania programów kształcenia prowadzonych w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały, podstawowa jednostka organizacyjna uczelni może dokonywać zmian:
  - 1) zajęć dydaktycznych określonych w programie studiów, za które student może uzyskać łącznie do 50% punktów ECTS,
  - 2) łącznie do 30% ogólnej liczby efektów kształcenia – obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały.
3. Zmiany efektów kształcenia wymagają zatwierdzenia przez senat uczelni.
4. Zmiany w programach kształcenia, o których mowa w ust. 2, mogą być wprowadzane od nowego cyklu kształcenia.